

ราช (พระราช) เป็นทวิลิงค์ (๒ ลิงค์) ในปุง. แจกอย่างนี้

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ปจมา	ราชา ลง สี ปจมา.เอก. เอา อ กับ สี เป็น อา = ราชา อ.พระราช	ราชาโน ลง โย ปจมา.พหุ. เอา อ กับ โย เป็น อาโน = ราชาโน อ.พระราช ท.
ทุตिया	ราชานํ ลง อํ ทุตिया.เอก เอา อ กับ อํ เป็น อานํ ราชานํ ซึ่งพระราช สู่พระราช ยังพระราช สิ้นพระราช ตลอดพระราช กะพระราช เฉพาะพระราช	ราชาโน ลง โย ทุตिया.พหุ. เอา อ กับ โย เป็น อาโน = ราชาโน ซึ่งพระราช ท. สู่พระราช ท. ยังพระราช ท. สิ้นพระราช ท. ตลอดพระราช ท. กะพระราช ท. เฉพาะพระราช ท.
ตติยา	รณฺณา ลง นา ตติยา.เอก เอา ราช + นา = รณฺณา ด้วยพระราช โดยพระราช อันพระราช ตามพระราช เพราะพระราช มีพระราช ด้วยทั้งพระราช ข้าง พระราช ทางพระราช	ราชูหิ ลง หิ ตติยา.พหุ. ลง หิ คง หิ ไว้ เอา อ เป็น อุ ที่ฆะ อุ เป็น อุ = ราชูหิ ราชูภิ ลง หิ ตติยา.พหุ. แปลง หิ เป็น ภิ เอา อ เป็น อุ ที่ฆะ อุเป็นอุ = ราชูภิดด้วยพระราช ท. โดยพระราช ท.

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหுவจนะ
จตุตถี	รณโณ ลง ส จตุตถี.เอก. เอ ราช+ส = รณโณ ราชีโน ลง ส จตุตถี.เอก. เอ ราช+ส = ราชีโนแก่พระราชา เพื่อ พระราชา ต่อพระราชา	รณณํ ลง นํ จตุตถี.พหุ เอ ราช+นํ = รณณํ ราชุนํ ลง นํ จตุตถี.พหุ. ลง นํ คง นํ ไว้ เอ อ เป็น อุ ที่ณะ อุ เป็น อุ = ราชุนํ แก่พระราชา ท. เพื่อพระราชา ท. ต่อพระราชา ท.
ปัลลจมี	รณณา ลง สฺมา ปัลลจมี. เอก. เอ ราช + สฺมา = รณณา แต่พระราชา จากพระราชา กว่าพระราชา เหตุพระราชา	ราชูหิ ลง หิ ปัลลจมี.พหุ. ลง หิ คง หิ เอ อ เป็น อุ ที่ณะ อุ เป็น อุ = ราชูหิ ราชูภิ ลง หิ ปัลลจมี.พหุ. แปลง หิ เป็น ภิ เอ อ เป็น อุ ที่ณะ อุ เป็น อุ = ราชูภิ แต่พระราชา ท.จากพระราชา ท.กว่าพระราชา ท. เหตุพระราชา ท.
ฉัญจี้	รณโณ ลง ส ฉัญจี้.เอก เอ ราช+ส = รณโณ ราชีโน ลง ส ฉัญจี้.เอก.เอ ราช+ส = ราชี โนแห่งพระราชา	รณณํ ลง นํ ฉัญจี้.พหุ. เอ ราช+นํ = รณณํ ราชุนํ ลง นํ ฉัญจี้. พหุ.ลง นํ คง นํ ไว้ เอ อ เป็น อุที่ณะ อุ เป็น อุ = รา ชุนํ

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหுவจนะ
สັตตมี	รลฺยเณ ลง สฺมี สັตตมี.เอก. เอา ราช+สฺมี = รลฺยเณ ราชนิ ลง สฺมี สັตตมี.เอก เอา ราช + สฺมี = ราชนิ ในพระราชา ไกล้พระราชา ที่พระราชา ครั้นเมื่อพระราชา ในเพราะพระราชา เหนือพระราชา บนพระราชา ณ พระราชา	ราชุสุ ลง สฺ สັตตมี.พหุ. ลง สฺ คง สฺ ไว้ เอา อ เป็น อุ ที่ณะ อุ เป็น อุ = ราชุสุ ในพระราชา ท. ไกล้พระราชา ท. ที่พระราชา ท. ครั้นเมื่อพระราชา ท. ในเพราะพระราชา ท. เหนือพระราชา ท. บนพระราชา ท. ณ พระราชา ท.
อาลปนะ	ราช ลง สิ อาลปน. เอก. ลง สิ ลบ สิ = ราช แนะพระราชา คู่ก่อนพระราชา ข้าแต่พระราชา	ราชาโน ลง โย อาลปน.พหุ. เอา อ กับ โย เป็น อาโน ราชาโน แนะพระราชา ท. คู่ก่อนพระราชา ท. ข้าแต่พระราชา ท.

ทดสอบการแต่งประโยค

๑. อ.ทหาร ท. ของพระราชา ผู้ประหารอยู่(ปหรนุต) ซึ่งพระราชาอื่น ที่ประตุ(ทวาร) แห่งเมือง ของพระองค์ ฯ

ตอบ. อตตโน นครสส (ธานียา, ปุรสส) ทวาเร (ทวารสมิ, ทวารมฺหิ) อยณั ราชานั ปหรนุตสส รณโย (ราชิโน) โยธา ฯ

๒. อ.พระราชา ท. ผู้เป็นใหญ่กว่า กว่าพระราชา ท. ผู้มีศรัทธา ในพระศาสนา(สาสน-นปุง) ของพระพุทธเจ้า ผู้เลิศ แห่งโลก ท. ฯ

ตอบ. โลกานั อคฺคสส พุทฺธสส สาสนเน (สาสนสมิ, สาสนมฺหิ) สทฺθεหิ ราชูหิ อีสฺสรตฺรา ราชานโน ฯ

๓. อ.โจร ท. ผู้มีร้อยห้าเป็นประมาณ(ปญจสต) ผู้ถวายเป็นอยู่(เทนุต) ซึ่งธิดา ท. ของตน แก่พระราชา พระนามว่าพิมพิสาร ฯ

ตอบ. พิมพิสารสส รณโย อตตโน ธีตโร เทนุตตา ปญจสตา โจรา ฯ

ทดสอบการแปลบาลี

๑. อิทฺเธสุ รณฺเฑสุ ราชูหิ สทฺธตฺรสส รณโย อมจฺจา ฯ

ตอบ. อ.อำมาตย์ ท. ของพระราชา ผู้มีศรัทธากว่า กว่าพระราชา ท. ในแคว้นแคว้น ท. อันรุ่งเรือง ฯ

๒. อตตโน นาคสส ราชิโน วิหโย เทนุตตา ชนา ฯ

ตอบ. อ.ชน ท. ผู้ถวายเป็นอยู่ ซึ่งข้าวเปลือก ท. แก่พระราชา ผู้เป็นที่พึ่งของตน ฯ

๓. พุทฺθε สทฺธานั นาคฺรานั รณฺเเว ภตฺติ (ความภักดี) ฯ

ตอบ. อ.ความภักดี ในพระราชา ของชาวเมือง ท. ผู้มีศรัทธา ในพระพุทธเจ้า ฯ

แจก ราชินี แจกอย่าง นารี